

Svensk Vindenergis remissvar på utkast till rapport om hur Sverige genomför Århuskonventionen

Svensk Vindenergi tackar för möjligheten att svara på utkastet till rapport om hur Sverige genomför Århuskonventionen. Svensk Vindenergi är en branschförening för företag som arbetar med vindkraft. Elproduktionen från vindkraft förväntas öka från 2022 års 33 TWh till ca 50 TWh de närmaste åren. Merparten av denna ökning är satsningar från Svensk Vindenergis medlemsföretag.

Sverige har en målsättning om att skala upp dagens elproduktion från 170 TWh till minst 300 TWh per år senast 2045.¹ Enligt både branschföreningar och expertmyndigheter kommer behovet av storskalig ny elproduktion behövas redan under slutet av 2020-talet och under 2030-talet.^{2 3}

Sammanfattning av Svensk Vindenergis synpunkter

- Svensk Vindenergi vill framhålla vikten av ett starkt genomförande av Århuskonventionens tre pelare; tillgång till miljöinformation, deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. En hög transparens kan främja acceptansen för vindkraft genom t.ex. en god dialog där berörda parter kan göra sig hörda. Det kan också minska risken för utdragna prövningsprocesser med många överklaganden.
- Det bör uttryckas tydligt i rapporten hur Sverige genomför Århuskonventionen, att i enlighet med konventionen måste även regeringens prövning på miljöområdet uppfylla vissa beredningskrav, vilket inkluderar att inhämta allmänhetens samt branschens synpunkter inför beslut. Vidare är det viktigt att regeringen redovisar sina ställningsantaganden i beslut på ett transparent och tillräckligt utförligt sätt.
- Regeringsbeslut kan inte överklagas utan endast rättsprövas, men bara under förutsättning att en part uppfyller rättsprövningslagens krav för talerätt. Rättsprövning innebär dessutom endast en begränsad prövning, främst om regeringen har brutit mot någon rättsregel, och kan inte jämföras med en vanlig överprövning. Eftersom Högsta Förvaltningsdomstolen endast kan rättspröva frågor som omfattats av regeringens

¹ [Myndighetsgemensam uppföljning av samhällets elektrifiering – Energimyndigheten](#)

² [Elproduktion – Energimyndigheten](#)

³ [Basindustrins elbehov – SKGS](#)

prövning är det särskilt viktigt att regeringens beslut är tillräckligt utförliga och motiverade.

Regeringens prövning ska uppfylla grundläggande beredningskrav och prövningen bör vara transparent

Årshuskonventionen kompletterar den grundlagsfästa offentlighetsprincipen om allmänhetens rätt att ta del av handlingar som finns hos myndigheter och garanterar att allmänheten har tillgång även till miljöinformation som finns hos sådana enskilda organ som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter, men som inte omfattas av offentlighetsprincipen.⁴ I enlighet med detta ska regeringens prövning av vindkraftsärenden uppfylla vissa beredningskrav, vilket omfattar att inhämta allmänhetens samt branschens synpunkter inför beslut. Vidare är det viktigt att regeringen redovisar sina ställningsantaganden i beslut på ett transparent och tillräckligt utförligt sätt. Regeringsbeslut kan inte överklagas utan endast rättsprövas, men bara under förutsättning att en part uppfyller rättsprövningslagens krav för talerätt. En rättsprövning av regeringens beslut är en begränsad prövning av att beslutet strider mot någon rättsregel och att regeringen hållit sig inom sitt bedömningsutrymme. Den omfattar därmed inte lämpligheten i beslutet och motsvarar inte en vanlig överprövning i domstol.

”De flesta av dessa frågor regleras i miljöbalken och är föremål för olika prövningar i mark- och miljödomstolarna inom ramen för tillståndsprövningar med mera. De rättsregler som ofta aktualiseras i den här typen av mål – som miljöbalkens regler – i kombination med utformningen av rättsprövningslagen bidrar till att den prövning som sker av regeringsbesluten blir begränsad. Miljöbalkens regler är ofta utformade så att de endast anger att vissa intressen ska vägas mot varandra på ett sätt som inte närmare preciseras. Beslut baserade på sådana regler innehåller därför ofta ett visst mått av skönsmässig bedömning, vilket i sin tur medför att beslutet vid en rättsprövning sällan anses som olagligt.”⁵

Eftersom Högsta Förvaltningsdomstolen endast kan rättspröva frågor som omfattats av regeringens prövning är det särskilt viktigt att regeringens beslut är tillräckligt utförliga och motiverade.

Stockholm 2024-11-28

Daniel Badman
Vd
Svensk Vindenergi

Ina Müller Engelbrektsen
Branschjurist
Svensk Vindenergi

⁴ [Rapport om hur Sverige genomför Årshuskonventionen utkast](#), sid. 2

⁵ [Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet \(SOU 2024:11\)](#), sid. 121